

מיני-רציו :

* בג"ץ קבע כי ההבדלים הקיימים בין זכאי חוק ביטוח בריאות ובין זכאי משרד הביטחון בכל הנוגע להיקפם ולאיכותם של אביזרי השיקום אינם אלא חלק מאבחנה מהותית ורחבה הרבה יותר הקיימת בין שתי קבוצות אלה, ושאינה מהווה משום אפליה פסולה.

* משפט חוקתי – זכויות הפרט – שוויון בפני החוק

בקשת העותרים כי קטועי גפיים הזכאים לשירותי בריאות לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, יזכו לאביזרי שיקום מסוג ובאיכות הזהים לאלה הניתנים לזכאי משרד הביטחון. לטענת העותרים, העובדה כי זכאי משרד הביטחון מקבלים ציוד שיקום יקר ואיכותי יותר (מכח חוק הנכים (תגמולים ושיקום)) מהווה אפליה פסולה.

בג"ץ (מפי השופטת א' חיות ובהסכמת השופטים א' א' לוי וי' אלון) דחה את העתירה מהטעמים הבאים:

כידוע, הזכות לשוויון הוכרה בשיטת המשפט הישראלית כזכות יסוד מן המעלה הראשונה. עם זאת, בהתאם להלכה הפסוקה, רק בהעדר שוני רלוונטי תיחשב האבחנה בין בני אדם לאפליה פסולה. אבחנה בין אנשים עם מוגבלות על יסוד נסיבות פגיעתם הוכרה בחקיקה ובפסיקה הישראלית כשוני רלוונטי המצדיק הסדר נורמטיבי שונה.

ההבדלים הקיימים בין זכאי חוק ביטוח בריאות ובין זכאי משרד הביטחון בכל הנוגע להיקפם ולאיכותם של אביזרי השיקום אינם אלא חלק מאבחנה מהותית ורחבה הרבה יותר הקיימת בין שתי קבוצות אלה, הנובעת משוני רלוונטי הקיים ביניהן לפי אמת מידה המבוססת על סיבת הפגיעה ונסיבותיה. אמת מידה זו היא הניצבת ביסוד ההסדרים הסטטוטוריים השונים שנקבעו לכל אחת מקבוצות הזכאים הללו והיא המצמיחה מטרות ותכליות שונות שלהגשמתן חותרים אותם ההסדרים. מן התכליות השונות שביסוד ההסדרים נגזר הבסיס התקציבי המשמש לכל אחת מן המערכות הארגוניות המופקדות על מתן השירות הרפואי לאותם זכאים ומהן נגזרים גם הכללים והנהלים המסדירים את אופיו ואת רמתו של השירות הניתן. (לעומת חוק הנכים השואף להיטיב עם זכאי משרד הביטחון ולפצותם על פגיעות שנגרמו להם בשירות המדינה ועקב אותו שירות, מבוסס חוק ביטוח בריאות על עקרונות של ביטוח סוציאלי ומטרתו המרכזית היא להבטיח שירותי בריאות באיכות סבירה לכלל תושבי ישראל במימון ציבורי תוך הגדרת סל שירותי בריאות ותרופות אחיד לכלל המבוטחים).

בסופו של יום מדובר בהכרעה חברתית-ערכית, הבאה לידי ביטוי ברובד העליון ביותר והוא חקיקת הסדרים נורמטיביים נפרדים לכל אחת מקבוצות הזכאים. הסדרים אלה מיושמים ברובד הביצוע על פי חקיקת משנה ובאמצעות נהלים והנחיות המותאמים לשירות הרפואי שזכאית לו כל אחת מאותן קבוצות. בהתחשב בכל האמור לעיל, נראה כי ההבדלים הקיימים בין זכאי חוק ביטוח בריאות ובין זכאי משרד הביטחון באשר לסוג ולהיקף של אביזרי השיקום הממומנים להם אינה עולה כדי פגיעה אסורה בשוויון ומשכך אין מקום להתערבות בג"ץ בעניין זה.